

آسیب شناسی سازمانی مدخلی بر "سازمانپزشکی"

تألیف:

پروفسور نظام الدین فقیر، استاد دانشگاه شیراز

و

مریم باوندپور

بسم الله الرحمن الرحيم

سرشناسه	: فقیه، نظام الدین
عنوان و نام پدیدآور	: آسیب‌شناسی سازمانی مدخلی بر "سازمان‌پزشکی" / تالیف نظام الدین فقیه، مریم باوندپور.
مشخصات نشر	: شیراز: نوید شیراز، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۵۴۴ ص. : جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۲-۵۵۹-۷
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۵۲۷] ۵۴۷-.
موضوع	: سازمان
شناسه افزودن	: ۱۳۵۲ -
رده بندی کنگره	: ۳۹۴ ف۷ ۳۷/ف۲ HD
رده بندی دیویی	: ۶۵۱/۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۰۰۱۶۱

آسیب شناسی سازمانی مدخلی بر "سازمان‌پزشکی"

تألیف: پروفیسور نظام الدین فقیه (استاد دانشگاه شیراز)، مریم باوندپور

صفحه آرایشی: نجمه اسکندری □ طرح جلد: کانون آگهی و بیانات سم راه
لیتوگرافی و چاپ: واصف □ تیراژ: ۱۰۰۰ جلد □ چاپ اول: ۱۳۹۴ □ حق چاپ: محفوظ

ناشر: انتشارات نوید شیراز

دفتر شیراز- تلفن ۶۲-۳۲۲۲۶۶۶۱ ۳۲۲۲۲۹۶۷۶ نمابر

دفتر تهران- تلفن ۵۹۴۵-۸۸۹۰ ۸۸۹۲۱۵۲۲ نمابر

پست الکترونیکی: Navideshshiraz.Pub@Gmail.com

وب سایت: www.navideshshiraz.com

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۲-۵۵۹-۷ ISBN: 978-600-192-559-7

فهرست مطالب

۹	پیشگفتار.....
۱۱	فصل اول: سیستم.....
۱۱	۱-۱- تعاریف سیستم.....
۱۳	۱-۲- مفاهیم مرتبط با سیستم.....
۱۶	۱-۳- خصوصیات سیستم.....
۱۹	۱-۴- عناصر تشکیل دهنده سیستم.....
۲۱	۱-۵- روابط.....
۲۲	۱-۶- طبقه بندی سیستم‌ها.....
۲۳	خصوصیات سیستم‌های زنده و غیر زنده.....
۲۶	ویژگی‌های یک سیستم باز.....
۳۵	۱-۷- نگرش سیستمی.....
۳۶	۱-۸- نظریه عمومی سیستم‌ها.....
۳۹	۱-۹- موجود زنده به عنوان یک سیستم باز.....
۴۲	۱-۱۰- سیستم اجتماعی.....
۴۷	۱-۱۱- سازمان به عنوان یک سیستم.....
۵۰	۱-۱۲- سازمان‌ها و موجودات زنده.....
۵۳	فصل دوم: سیستم‌های سیرنتیک.....
۵۳	۲-۱- تعریف سیرنتیک.....
۵۵	۲-۲- اصول سیرنتیک.....
۵۵	۲-۳- اهداف و وظایف سیرنتیک.....

۵۷	۴-۲- سیستم‌های سیرنتیکی
۵۹	۵-۲- خودکاری
۵۹	۶-۲- سیستم‌های پویا
۶۰	۷-۲- دیدگاه سیرنتیک
۶۶	۸-۲- اطلاعات در دیدگاه سیرنتیک
۶۷	۹-۲- سیستم‌های سه جزیی
۶۸	۱۰-۲- سیرنتیک و نظریه اطلاعات
۷۴	۱۱-۲- کنترل مفاهیم مربوطه
۸۱	فصل سوم: آنتروپی و اطلاعات
۸۱	۱-۳- آنتروپی چیست؟
۸۲	۲-۳- جنبه‌های آنتروپی
۸۳	۳-۳- آنتروپی ترمودینامیکی
۸۵	۴-۳- آنتروپی آماری
۸۸	۵-۳- آنتروپی ترمودینامیکی و انتروپی شانس
۹۰	۶-۳- بردارهای مثبت و منفی آنتروپی
۹۱	۷-۳- آنتروپی در سیستم‌های باز و بسته
۹۲	۸-۳- اطلاعات و آنتروپی
۱۰۸	۹-۳- آنتروپی و سیستم‌های زنده
۱۲۳	۱۰-۳- آنتروپی در سازمان
۱۳۶	فصل چهارم: استعاره
۱۳۶	۱-۴- استعاره زیستی چیست؟
۱۳۶	۲-۴- نقش استعاره در شناخت سازمان
۱۴۰	فصل پنجم: حیات
۱۴۰	۱-۵- حیات در سیستم زنده
۱۴۱	۲-۵- چرخه حیات سلولی و انواع سلول‌ها
۱۴۲	۳-۵- چرخه حیات سازمان
۱۴۳	۴-۵- اهمیت دیدگاه چرخه حیات
۱۴۳	۵-۵- مراحل چرخه حیات
۱۵۵	۶-۵- رشد سیستم‌های اجتماعی (سازمان)

۱۵۸	۷-۵- تأسیس یا زاد و ولد
۱۶۰	فصل ششم: آسیب شناسی
۱۶۰	۱-۶- آسیب شناسی چیست؟
۱۶۱	۲-۶- آسیب شناسی بدن انسان
۱۶۴	۳-۶- آسیب شناسی سازمانی
۱۸۰	فصل هفتم: فیزیولوژی و بیماری‌ها
۱۸۰	۱-۷- آناتومی و فیزیولوژی بدن انسان در مقایسه با سازمان
۲۳۱	انواع درد و تحفیه‌های آن‌ها
۲۳۲	فرایند حساس درد در بدن انسان
۲۴۲	عوامل مؤثر در پیدایش سکته سازمانی، متغیرهای سازمانی و مدیریتی
۲۴۴	پیامدهای سکوت در سازمان‌ها
۲۴۶	علل تنگی کانال نخاع
۲۴۶	علائم تنگی کانال نخاع
۲۴۷	در موارد شدید تنگی کانال نخاع
۲۴۷	درمان تنگی کانال نخاع
۲۴۸	در چه صورت جراحی لازم می‌شود؟
۲۵۱	مدارهای مهاری به عنوان مکانیسمی جهت پایداری ساری عملکرد دستگاه عصبی
۲۵۲	خستگی سیناپسی به عنوان روشی برای پایداری دستگاه عصبی
۲۵۲	بیماری فزونی اطلاعات
۲۵۵	درمان
۲۵۸	علل آلزایمر
۲۵۸	درمان
۲۶۰	موانع موجود برای عادی شدن حافظه سازمانی
۲۶۰	عوامل زوال حافظه سازمانی
۲۶۱	روش‌های حفظ حافظه سازمانی
۲۶۱	فراموشی سازمانی
۲۷۲	تفاوت مدیر و رهبر
۲۷۳	نقش‌های جدید رهبری
۲۷۶	برای رهبر بودن چه باید کرد؟

۲۸۵	عوامل مانع شونده ارتباط در سازمان ها و راه های مقابله با آن
۲۸۷	تعارض
۲۹۴	درمان کلی بیماری های ارتباطی در سازمان
۳۰۵	فیزیولوژی تنفس
۳۰۶	کنترل تنفس
۳۰۶	منابع سازمانی
۳۰۷	تعریف زنجیره تأمین
۳۰۹	فرآیندهای اصلی مدیریت زنجیره تأمین
۳۰۹	مدیریت لجستیک
۳۱۱	عوامل و اجزاء لجستیک
۳۱۴	مشکلات لجستیک
۳۱۵	علل سوء تغذیه
۳۱۵	انواع مواد غذایی انرژی زا
۳۱۶	رژیم غذایی ناقص در بیماری ها
۳۱۶	بیماری های ناشی از سوء تغذیه
۳۱۷	نقش برنامه غذایی در پیش گیری از سوء تغذیه
۳۱۸	علائم بیماری
۳۱۹	انواع منابع مورد نیاز سازمان
۳۲۱	علل کمبود منابع
۳۲۳	توسعه مدیریت
۳۲۶	لجستیک معکوس
۳۳۳	تکامل
۳۳۶	عوامل تأثیرگذار بر ساختار برای انطباق با محیط
۳۴۶	۳- انعطاف پذیری
۳۴۸	روند پیری
۳۶۲	علت سرطان - عوامل سرطان زا
۳۶۲	آثار تومور روی انسان
۳۶۲	ایمنی درمانی تومورهای انسانی
۳۶۵	سرطان اطلاعاتی و کاهش کنترل

۳۶۷	فساد سازمانی
۳۷۲	مفاصل
۳۷۲	بیماری مفاصل
۳۷۸	راهکارهایی برای افزایش انعطاف پذیری در سازمان‌ها
۳۸۲	بیماری ماهیچه‌ها
۳۸۳	اعمال حرکتی نخاع؛ رفلکس‌های نخاعی
۳۸۳	هدایت گر تجزیه و تحلیل شغلی در سازمان
۳۸۸	فصل هشت: نظریه آشوب
۳۸۸	۸-۱- "بوی" باز تولید در بوم شناسی
۳۹۶	فصل نهم: نظریه فراآمال
۳۹۶	۹-۱- نظریه فراآمال: رشد و توسعه در سیستم‌های باز تولید
۴۰۵	۹-۲- خود همانندی رشد خودی در رشد و توسعه سیستم‌های باز تولید
۴۱۰	۹-۳- تحول رشد و توسعه فراآمال
۴۲۰	فصل دهم: چهار نقش تصمیم گیر
۴۲۰	۱۰-۱- نقش‌های تصمیم گیری
۴۲۸	فصل یازدهم: بیماری در انسان و استعاره زیستی در بیماری‌های سازمانی
۴۲۸	۱۱-۱- استعاره آسیب شناسی سازمانی
۴۳۱	۱۱-۲- بیماری در انسان
۴۳۸	سدهای میزبان در برابر عوامل عفونت زا
۴۵۲	مهم ترین عوامل تنش زای شغلی
۴۶۲	فصل دوازدهم: شاخص‌های سلامت و بیماری سازمان (مشکلات سازمان)
۴۶۲	۱۲-۱- سلامت سازمانی
۴۶۶	۱۲-۲- طبیعت مشکلات سازمان
۴۸۸	فصل سیزدهم: مرگ و افول سازمان
۴۸۸	۱۳-۱- شکست و مرگ سازمانی
۴۹۲	۱۳-۲- زندگی مصنوعی
۴۹۴	فصل چهاردهم: راه‌هایی برای پیش گیری و درمان بیماری‌های سازمان
۴۹۴	۱۴-۱- پیش گیری و درمان

۴۹۵	۲-۱۴- خود آسیب شناسی در سازمان
۴۹۵	۳-۱۴- پیش گیری هنگام وقوع بحران یا آسیب
۵۰۰	۴-۱۴- کشف دارایی ها و نقاط قوت و ضعف سازمان
۵۰۳	۵-۱۴- نکات کلی برای حفظ سلامت سازمان
۵۰۴	۶-۱۴- فرایند سازمان درمانی
۵۰۸	۷-۱۴- اطلاعات و نقش درمانی آن
۵۱۰	۸-۱۴- معالجه بیماری های دوره ای سازمان ها
۵۱۵	۹-۱۴- رهیافت های اجتماعی و سازمانی در پیش گیری از تنش
۵۱۹	۱۰-۱۴- موانع قبلی و جراحی غیر ضروری
۵۱۹	۱۱-۱۴- امداد آسیب شناسی قبل از ادغام
۵۲۰	۱۲-۱۴- امداد آسیب شناسی بعد از ادغام
۵۲۴	فصل پانزدهم: سازمان ها در آینده
۵۲۴	۱-۱۵- سازمان ها در آینده
۵۲۶	۲-۱۵- نتیجه گیری
۵۲۸	منابع

پیشگفتار

در خلال مطالعاتی که در مورد علوم مختلف از جمله فیزیولوژی و بیماری شناسی بدن انسان، سازمان، مدیریت و فناوری‌های مربوط به این شاخه‌های علمی و دیگر علوم شناخته شده داشتیم، بر آن شدیم که این مجموعه را به صورت کتابی تدوین نماییم و از این طریق خدمتی هر چند کوچک به جامعه نماییم. اما است مورد توجه صاحب نظران قرار گیرد و نارسایی‌های آن مورد عفو و اغماض اهل نظر بیع گردد.

نقش سازمان‌ها و اهمیت آن‌ها در نگاه به امروزی غیر قابل انکار بوده و بر کسی پوشیده نیست. در شرایط رقابت، تحقق موفقیت، مستلزم مدیریت صحیح است که لازمه این امر ارتباط مستمر مدیر با منابع دانشی حوزه مدیریت می‌باشد.

در دنیای امروز، شناخت مشکلات مهم سازمان‌ها و راه‌های مبارزه با آن‌ها و دانش و مدیریتی که در این رابطه مدیران باید به آن مسلح شوند، تعیین برجسته‌ای به شمار می‌رود. در این میان رشد و پیشرفت و یا شکست هر سازمان، نتیجه تصمیم مدیران می‌باشد.

در طول تاریخ دیدگاه‌های مختلفی نسبت به سازمان‌ها وجود داشته است. دیدگاه کلاسیک، یک دیدگاه ماشینی و یا به عبارتی استعاره ماشین می‌باشد. مدل‌های مکانیکی، سازمان را در یک مدل مکانیکی ساده خلاصه می‌کنند که نسبت به جنبه‌های انسانی بی‌توجه می‌باشند. بنابراین استعاره ماشین و نگاه مکانیکی به سازمان، جای خود را به استعاره ارگانیکی داد. در این دیدگاه به سازمان به عنوان موجود زنده‌ای نگاه می‌شود که دارای مغز، سلول و بافت‌ها و اندام‌هایی است که با محیط در ارتباط بوده و برای بقای خود تلاش می‌کند. در این دیدگاه مدیر جزیی از سازمان است که با سایر اجزای آن در ارتباط می‌باشد. در واقع تفکر در قالب استعاره و استفاده از تفکر سیستمی، این فرض را به وجود می‌آورد که سازمان‌ها از لحاظ ساختار و نقش، شبیه موجودات زنده هستند.

با توجه به طبقه بندی بولدینگ بر مبنای نظریه عمومی سیستم‌ها، سیستم‌ها از لحاظ پیچیدگی به سیستم‌های ساده، متحرک ساده، خودتنظیم، تک سلولی، نباتی، حیوانی، انسانی، اجتماعی و ناشناخته تقسیم می‌شوند. بر این اساس، سازمان‌ها در زمره پیچیده ترین سیستم‌ها قرار می‌گیرند. سازمان‌ها به عنوان سیستم‌های پیچیده، از اجزایی تشکیل شده‌اند که هر کدام از این اجزا یک هدف کلی را دنبال می‌کنند. تفکر سیستمی و استعاره زیستی، سازمان را همچون موجودات زنده‌ای می‌داند که متولد می‌شوند، رشد می‌کنند و گاه به دلیل ابتلا به بیماری‌های و مشکلات خاص، محکوم به نابودی هستند. اما تفاوتی که در این میان می‌توان بین سازمان‌ها و موجودات زنده از جمله انسان قایل شد، این است که سازمان‌ها الزاماً محکوم به فنا نیستند. بنا بر این با مدیریت صحیح پیش گیری و درمان می‌توان طول عمر و بقای هرچه بیشتر سازمان را تضمین کرد.

با توجه به تفکر سیستمی و استعاره زیستی، می‌توان به تشابهاتی بین علم مدیریت سازمان و علم پزشکی دست یافت. این تشابهات در نظر دارد در ابتدا به مطالعه فیزیولوژی بدن انسان بپردازد و سپس تشابهاتی بین اجزای مختلف بدن انسان با اجزای تشکیل دهنده سازمان بیابد و با الهام گرفتن از این سیستم برای مدیریت سیستم‌ها و نیز الگو گرفتن از مکانیسم دفاعی و خودتنظیمی بدن انسان، راهی برای مدیریت بحران بیماری‌ها و مشکلات سازمانی یافته و راهبردی صحیح فراروی مدیران و مؤسسان سازمان‌ها برای ایجاد سازمان‌های کم نقص، تامین رشد و ارتقای هرچه بیشتر سازمان‌های متولد شده و حفظ بقای آن‌ها قرار دهد. در واقع، هدف، یافتن راهکاری برای انتقال سازمان‌ها از جایگاه کنونی به آینده مطلوب است. امید است که کتاب مورد نظر برای دانش پژوهان، مدیران و مؤسسان سازمان‌ها و شرکت‌های مختلف مفید واقع شود.

به همین وسیله، از جناب آقای پروفیسور تابعی و سرکار خانم دکتر شیراز، اساتید محترم دانشگاه علوم پزشکی، که با راهنمایی‌ها و همکاری‌های بسیار ارزنده و بی‌شائبه خود در به پایان رسیدن این کتاب ما را یاری نموده‌اند، نهایت سپاس و امتنان داریم.

دکتر نظام الدین فقیه و مهندس مریم باوند پور

(دانشگاه شیراز)